

Judith Pool

PROFIEL ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL IKC DE IJSSELHOF

Studenten van KPZ lopen stage op verschillende opleidingsscholen. Een aparte groep vormen de academische opleidingsscholen, waar onderzoek een prominente plaats inneemt. In deze nieuwe rubriek presenteert een academische opleidingsschool zich. IKC De IJsselhof krijgt als eerste academische opleidingsschool het podium.

ALGEMENE GEGEVENS SCHOOL

Naam:	IKC De IJsselhof
Contactgegevens:	Staatssecretarislaan 10 8015 BX Zwolle 038-4600973 www.obs-ijsselhof.nl directie-ijsselhof@ooz.nl
Bestuur:	Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio (OOZ)
Aantal leerlingen:	400
Aantal leraren:	32
Aos sinds:	vier jaar
Onderzoeksdomein:	Taal: woordenschat (2013-2016) Vanaf schooljaar 2016-2017: outdoor learning

Schoolontwikkelingsvraag:

- 2013-2016: Op welke wijze kunnen de kennis, vaardigheden en attitude van leraren van De IJsselhof vergroot worden, zodat zij in staat zijn om op verantwoorde wijze wetenschappelijk onderbouwd woordenschat onderwijs aan te bieden op een manier die bij de school past?
- 2016-2017 (en verder): Op welke wijze kunnen wij het gedachtegoed van NPDL (New Pedagogies for Deep Learning) vormgeven op De IJsselhof, zodat het past bij de visie van de school? Speerpunten hierbij zijn:
- executieve functies bij het jonge kind;
 - eigenaarschap van leerlingen over hun eigen leerproces;
 - inzet van de zes vaardigheden voor diep leren: karakter, burgerschap, samenwerken, communicatie, creativiteit en kritisch denken;
 - betekenisvolle leeromgeving.

Deze schoolontwikkelingsvraag is zo veelomvattend, dat alle onderzoeksvragen van alle OWG's een plek kunnen krijgen binnen de schoolontwikkelingsvraag. Het domein waarop de Academische studente van KPZ zich gaat richten is 'Outdoor Learning'. De precieze onderzoeksvraag is nog niet gevormd, maar heeft zeker te maken met de rol die het fenomeen 'Outdoor Learning' zou kunnen spelen op De IJsselhof.

PROFIEL ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL DE IJSSELHOF

Sinds enige jaren is de professionele ontwikkeling van IKC De IJsselhof in een stroomversnelling terechtgekomen. De aanleiding voor deze ontwikkeling was meerduldig. Het schoolbestuur, Stichting Openbaar Onderwijs Zwolle en regio (OOZ), maakte eind 2014 het nieuwe strategisch beleidsplan 'Koers en Ambities 2015-2018' openbaar, waarin drie pijlers centraal staan.

1. Eigenaarschap

Iedereen is sterk in wie hij of zij is. Wees eigenaar van je kwaliteiten, plannen en dromen. Je talenten en ambities helpen je bij het nemen van verantwoordelijkheid voor jezelf en voor elkaar. Ben je bewust van de rol die je vervult binnen ons onderwijs en in de maatschappij. Wees betrokken, proactief en nieuwsgierig. Durf nieuwe ideeën te delen en toe te passen.

2. Grenzeloos maatwerk

De stip op de horizon en de route daar naartoe is voor iedereen anders. Daarom kiezen wij voor grenzeloos maatwerk. Nieuwe verbindingen tussen scholen, samenwerkingen met bedrijven en organisaties en persoonlijke onderwijsprogramma's maken veel mogelijk en bieden ruimte voor eigen tempo, maat en dromen. Zo zetten we elke leerling in z'n kracht.

3. 21e eeuwse vaardigheden

De wereld van morgen is anders dan die van vandaag. Nieuwe beroepen en technologieën vragen om nieuw vakmanschap en 21ste eeuwse vaardigheden. Door ons onderwijs daarop in te richten en de nodige basis te combineren met die hedendaagse 'skills' bereiden wij onze leerlingen voor op een toekomst vol kansen. Kijk en denk dus vooruit. Omarm wat nieuw is. (OOZ Sharepoint)

Dit beleidsplan sloot naadloos aan bij de weg die De IJsselhof al schoorvoetend was ingeslagen en gaf de school mogelijkheden om ambities te verwezenlijken. Binnen de muren van de school werd gerammeld aan al jaren vaststaande werkwijzen en methodes. Door de aanwezigheid van een academische student, een onderzoekscoördinator en meerdere leraren die een master-opleiding volgden, werden gaandeweg steeds meer vraagtekens gezet bij de vertrouwde manier van werken. Het opdoen van wetenschappelijke kennis en het opzetten en uitvoeren van meerdere onderzoeken op diverse terreinen, werkte als een olievlek binnen de school. Steeds meer leraren werden nieuwsgierig naar de zin en onzin binnen het onderwijs en besloten een masteropleiding te volgen, al dan niet volgens het concept Vierslagleren. Deze ambitie stuitte al bij aanvang op een zogenaamd 'luxeprobleem'. Doordat in

totaal zeven studenten (academisch en master) tegelijkertijd onderbouwde en kwalitatief goede onderzoeken moesten doen, die daarbij ook nog de school als geheel verder zouden moeten helpen in haar ontwikkeling, was een gedegen en gedragen aanpassing van het beleid van de school noodzakelijk. Een aantal lastige struikelblokken moest daarbij zeker niet over het hoofd gezien worden. Zittende leraren zonder masteropleiding mochten niet overvoerd worden met onderzoek en informatie, maar moesten wel meegenomen worden in de ontwikkeling en delen in de opgedane kennis en vaardigheden; alle onderzoeken zouden een bijdrage moeten leveren aan de schoolontwikkeling; alle studenten moesten de kans krijgen om ook daadwerkelijk onderzoek te doen binnen de school. In plaats van deze struikelblokken als problemen te zien, heeft De IJsselhof ze ingezet als kansen voor het onderwijs en voor de school. Vanuit de, door het team als geheel opgestelde en bepaalde, visie heeft De IJsselhof de bestaande beleids- en overlegstructuur radicaal veranderd. Teamvergaderingen werden in de ban gedaan en het taakbeleid werd aangepast en gereduceerd. Binnen de taken hebben de verantwoordelijke leraren (één of twee leraren, aangevuld met ouders) het mandaat gekregen voor de keuzes in de uitvoering van de taken. Zo heeft de taakgroep 'Sinterklaas' het mandaat over de inhoud en uitvoering van het Sinterklaasfeest. Door deze verandering kwam er tijd vrij om daadwerkelijk met onderwijsinhoud, innovatie en ontwikkeling bezig te zijn.

ONDERWIJSWERKGROEPEN

Sinds twee jaar werkt De IJsselhof met zogenaamde Onderwijswerkgroepen (OWG's), waarbinnen de onderwijsinhoud en -ontwikkeling centraal staan aan de hand van het doen van praktijkonderzoek. Deze OWG's staan onder leiding van een regiehouder: dit is altijd een masteropgeleide leraar of de academische student (onder begeleiding van de onderzoekscoördinator). Elke leraar van de school sluit zich aan bij een van de Onderwijswerkgroepen (naar keuze) en werkt daar mee aan het onderzoek dat in die werkgroep centraal staat. De leraar is niet slechts uitvoerder of deelnemer, maar mede-ontwikkelaar van het onderzoek. Vanuit de regiehouder worden de leden van de OWG daarnaast ook gevoed met literatuur en kennis van praktijkonderzoek. Alle onderzoeken worden wetenschappelijk onderbouwd en getoetst en aangepast aan de bestaande praktijk op De IJsselhof. Daarbij is het van essentieel belang dat elke leraar op zijn eigen tempo kan aansluiten bij de veranderingen, hoewel de intentie tot verandering natuurlijk wel noodzakelijk is. De regiehouders van de Onderwijswerkgroepen hebben zitting in het kaderteam, dat de beoogde of ingezette veranderingen of verbeteringen met elkaar bespreekt. Als het kaderteam akkoord gaat, dan presenteert

een Onderwijswerkgroep de aangekaarte verandering aan het team in zogenoemde Schoolontwikkelbijeenkomsten (SO's). Deze SO's zijn teamstudiedagen die door de leraren zelf georganiseerd en ingevuld worden. De basis bestaat uit verandering en innovatie vanuit de ingezette onderzoeken en bijbehorende literatuur. Hier wordt kennis gedeeld, besproken en gestuurd, waarna elke OWG verder stappen kan nemen in het eigen onderzoek.

ONDERZOEK

Door het bestaan van zes OWG's (Innovatie, Taal, Rekenen, Gedrag, Het Jonge Kind, Outdoor Learning), is het noodzakelijk om een overkoepelende, veelomvattende schoolontwikkelingsvraag te formuleren. Om aan de wens tot innovatie tegemoet te komen, heeft de school zich aangesloten bij het wereldwijde netwerk 'New Pedagogies for Deep Learning', opgezet door de Canadese onderwijskundige Michael Fullan (voor meer informatie: www.newpedagogies.nl). Dit mondiale partnerschap richt zich op het wereldwijd ontwikkelen van nieuwe overdraagbare en duurzame oplossingen die inhoud geven aan 'personalized deep learning' voor zowel leerlingen als leraren. Oplossingen waar het lesgeven niet centraal staat maar het leren. Waar leerlingen ruimte én verantwoordelijkheid krijgen ten aanzien van de organisatie, de planning en resultaten van het eigen leerproces. Waar met behulp van ICT de ontwikkeling van kinderen en hun leren automatisch voor leerlingen én docenten in kaart gebracht wordt en het leren van leerlingen en leraren door middel van ICT zinvoller, betekenisvoller, aantrekkelijker en daarmee effectiever wordt. Scholen waar leerlingen en leraren vanuit een intrinsieke flow gemotiveerd zijn om steeds meer vanuit samenwerking en creatie complexe vraagstukken te exploreren en samen op te lossen!" (www.newpedagogies.nl) Dit schooljaar staan, binnen dit raamwerk, de volgende onderzoeken centraal.

Innovatie	* Welke rol kan NPDL spelen op De IJsselhof?
Taal	* De kansen die stillezen biedt, op een zo goed mogelijke wijze benutten
Taal	* Begrijpend lezen verbeteren. Is Close Reading een mogelijke oplossing?
Rekenen	* ICT gebruiken binnen rekenen
Gedrag	* Ouderbetrokkenheid 3.0
Gedrag	* Hoe zet je een groepsplan gedrag op een goede manier in?
Outdoor Learning	* Welke rol kan Outdoor Learning spelen op De IJsselhof?
Het Jonge Kind	* Doorgaande lijn groep 1 t/m 4
Binnen alle onderzoeken, dus ook binnen het onderzoek	

van de academische student, is de regiehouder degene die het onderzoek leidt en aangeeft. In de praktijk is de regiehouder ook degene die de meeste literatuur aanlevert. De leden van de onderzoeksgroep denken echter actief mee, vanaf het formuleren van de onderzoeksvraag tot en met de evaluatie. Zij bepalen samen het precieze onderwerp, het ontwerp en de uitvoering, zodat zowel het proces en het product eigendom is van De IJsselhof als geheel. Binnen elk onderzoek wordt ook de inbreng van leerlingen meegenomen. Daarnaast hebben de leerlingen een eigen rol binnen de leerlingenraad, als mediator en als junior-medewerker in diverse functies (van het organiseren van activiteiten tot het assisteren van de conciërge – leerlingen kunnen op deze functies solliciteren). Binnen de onderzoeken spelen de ouders tot nu toe een beperkte rol, maar zij worden wel geraadpleegd door middel van brainstorm avonden over diverse onderwerpen, zoals communicatie tussen ouders en school, de groepsformatie etc. De onderzoeken leveren een bijdrage aan het veranderingsproces van de school en vooral aan het bewustwordingsproces van de individuele leraren en De IJsselhof als geheel.

KENNISDELING

Naast de al genoemde kennisdeling binnen de school is er ook kennisdeling buiten de school. Binnen de stichting OOO bestaan diverse samenwerkingsverbanden (netwerken taal, rekenen, gedrag, jonge kind, didactisch coachen) waarin de scholen van OOO hun kennis delen. Ditzelfde geldt voor de zogenaamde onderwijscafés, waar PO en VO onderling kennis delen. Daarnaast bestaat er een innovatienetwerk, dat onderzoek doet naar de 'succesformule' van succesvolle scholen. In al deze netwerken hebben medewerkers van De IJsselhof zitting. Buiten het eigen bestuur is er samenwerking met de KPZ (Kenniskring Taal), Hogeschool Windesheim (Teachers College) en andere scholen die deelnemen aan het mondiale partnerschap NPDL. De kwaliteitsverbetering van de school is inmiddels ook door anderen opgepikt: de onderwijsinspectie heeft De IJsselhof in maart 2016 met overwegend 'goed beoordeeld' en onlangs zijn de PO Raad en Onderwijs 2032 op bezoek geweest om de school als voorbeeldschool op de kaart te zetten. De IJsselhof is op reis naar het beste onderwijs, de bestemming is nog niet bekend en de rugzak wordt gedurende de reis gevuld. De eerste stappen zijn gezet en er zullen nog vele volgen.

TWEEJARIGE
HBO-OPLEIDING
ASSOCIATE DEGREE

PEDAGOGISCH PROFESSIONAL
KIND EN EDUCATIE

